

۱۵۶۱۱۲۱

به نام خدا

راهنمای کشت و پرورش قارچ خوراکی

تألیف:

سروش گرانندی

ویراستار علمی:

دکتر سعید صفری دولت آباد و دکتر بهزاد الزاده درجی

☐ پرورش قارچ دکمه ای

☐ پرورش قارچ صدفی

☐ طرح توجیهی پرورش قارچ ۵۰ تنی

☐ طرح توجیهی پرورش قارچ ۱۰۰ تنی

سرشناسه	: گراوندی، سروش، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای کشت و پرورش قارچ خوراکی / تألیف سروش گراوندی ؛ ویراستار علمی عید صفری دولت آباد، بهزاد بابازاده درجی.
مشخصات نشر	: تهران: پادینا، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-8588-52-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: قارچ‌های خوراکی -- پرورش و تکثیر
موضوع	: Mushroom culture
شناسه افزوده	: صفری دولت آباد، سعید، ویراستار
شناسه افزوده	: بابازاده درجی، بهزاد، ۱۳۵۰ - ، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۲/۴۳/گ/۳۵۳ SB
رده بندی دیویی	: ۵۸/۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۱۳۴۵۴

راهنمای کشت و پرورش قارچ خوراکی

سروش گراوندی

ویراستار علمی: دکتر سعید صفری دلت آباد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۸-۵۲-۸

انتشارات پادینا

شمارگان: ۵۰۰ جلد نوبت چاپ: تهران، اول ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: کیامرئی

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۷۷۴۲۱۷۵۷ (۰۲۱) همراه: ۰۹۰۲۵۰۸۸۳۸۱

www.padinapub.com padina.pub@gmail.com

Padina Publication. Padina Publication. Padina Publication. Padina Publication.

پیشگفتار مولف:

امروزه با افزایش آگاهی عمومی مصرف کنندگان از خطرات مرتبط با مواد غذایی و همچنین افزایش بیماری های ناشی از مصرف مواد غذایی ناسالم ضرورت برنامه ریزی و اجرای عملیات بهداشتی و مناسب تولید محصولات کشاورزی بیش از پیش احساس می گردد.

در این راستا بهره مندی از دانش فنی و روش های نوین کشاورزی در کشورهای پیشرفته و انتقال این تخصص و تجربیات به تولید کنندگان گام مهمی در بهبود روند تولید محصولات کشاورزی دارد. برای نیل به این هدف جمع آوری مقالات و گزارش های علمی معتبر جهانی ترجمه و تدوین و به روز نمودن آنها به منظور ارتقاء دانش فنی تولید کنندگان، کارشناسان، و دست اندرکاران بخش کشاورزی امری اجتناب ناپذیر است.

بررسی های به عمل آمده نشان می دهد که علاوه بر رشد روزافزون مصرف قارچ و صرفه اقتصادی پرورش قارچ خوراکی در کشور نیاز اساسی به بررسی دقیق و رعایت اصول اولیه شامل بهداشت محیط، رعایت مسائل فنی در زمان احداث و ساماندهی تجهیزات، سازه های واحد پرورش قارچ برای نیل به هدف اصلی که همان پرورش قارچ خوراکی و افزایش صرفه اقتصادی آن می باشد نیاز است.

با توجه به این که پرورش قارچ نسبت به سایر محصولات کشاورزی فعالیتی جوان تر بوده و به همان نسبت اطلاعات فنی مرتبط با آن نیز محدود است. با تهیه و تدوین این کتاب، تلاش شده است تا کلیه امور مورد نیاز جهت پرورش قارچ

از ابتدای کار مانند انتخاب سالن کشت قارچ، چگونگی مدیریت سالن ها، روش های کشت و تکنیک های مرتبط با آن تا زمان برداشت به زبان ساده و روان شرح داده شود.

همچنین مبحثی با عنوان طرح توجیهی دریافت وام جهت ارائه به وزارت محترم جهاد کشاورزی گنجانده شده است که واجدین شرایط در صورت تمایل می توانند پس از استخراج قیمت ها از بازار و تکمیل فرم ها، آنرا برای دریافت وام به واحدهای مربوطه ارائه دهند.

در پایان بر خود لازم می دانم از زحمات بی دریغ استاد گرامی جناب مهندس محمد حسین زاپور، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن که بنده را از ابتدای کار یاری نمودم، تشکر و قدردانی نمایم.

با تشکر

سروش گراوندی

Soroush_gravandi@yahoo.com

.....	مقدمه	۷
.....	انواع قارچ های خوراکی:	۷
.....	فصل اول قارچ دکمه ای	۹
.....	۱-۱ نگامی کوتاه به مراحل کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۹
.....	۲-۱ ویژگی های یک سالن مطلوب جهت کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۱۱
.....	۳-۱ تاسیسات مورد نیاز جهت یک سالن کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۲۲
.....	۴-۱ محل قرار گیری تاسیسات و تجهیزات سالن کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۲۸
.....	۵-۱ سموم مورد نیاز برای یک سالن کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۳۳
.....	۶-۱ آماده نمودن یک سالن کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۳۴
.....	۷-۱ مرحله اول کشت و پرورش قارچ دکمه ای در روکش پوست به سالن تا خاک	
.....	دهی):	۳۶
.....	۸-۱ مرحله دوم کشت قارچ « خاک دهی تا برداشت »:	۴۲
.....	۹-۱ شایع ترین بیماری های مرتبط با کشت و پرورش قارچ دکمه ای و روش های	
.....	مبارزه با این بیماری ها:	۴۹
.....	۱۰-۱ نکاتی که برای کشت و پرورش قارچ دکمه ای باید بدانیم:	۵۳
.....	۱۱-۱ تکنیک های مرتبط با کشت و پرورش قارچ دکمه ای:	۵۴
.....	فصل دوم قارچ صدفی	۵۹
.....	۱-۲ شناخت قارچ صدفی:	۵۹

۶۱ ۲-۲ تهیه بستر قارچ صدفی:

۶۳ ۳-۲ مرحله پرورش یا ریشه دوانی:

۶۵ ۴-۲ مرحله برداشت قارچ صدفی:

۷۳ طرح توجیهی پرورش قارچ خوراکی ۵۰ تنی

۸۹ طرح توجیهی پرورش قارچ خوراکی ۱۰۰ تنی

انواع قارچ های خوراکی:

در حال حاضر دو نوع قارچ خوراکی داریم که خورما در حال تولید می باشد که عبارتند از قارچ دکمه ای و قارچ صدفی. پرورش و تولید قارچ دکمه ای در ایران نسبت به قارچ صدفی قدمت بیشتری دارد و در حدود ۶۰-۳۰ سالی از عمر تولید و مصرف آن می گذرد اما تولید قارچ صدفی در ایران به ۷-۸ سال پیش بر می گردد.

درصد بالایی از پروتئین قارچ های خوراکی دارای قابلیت جذب بالایی در بدن است. میزان پروتئین قارچ ها در حدود دو برابر حبوبات می باشد. افزون بر این، در قارچ های خوراکی انواعی از ویتامین های محلول در آب و چربی دیده می شود که در تنظیم متابولیسم، کنترل قند و چربی خون و کاهش کلسترول خون و در نتیجه در کاهش حمله قلبی بسیار موثر هستند. البته به این نکته باید اذعان داشت که قارچ دکمه ای نسبت به قارچ صدفی از ارزش غذایی بالاتری برخوردار می باشد.

اگر بخواهیم این دو نوع قارچ خوراکی را از لحاظ تولید و پرورش مورد بررسی قرار دهیم خواهیم دید که پرورش قارچ دکمه ای نسبت به قارچ صدفی مراحل

طولانی تر و شرایط سخت تری را در پی دارد و نسبت به قارچ صدفی از حساسیت بالاتری در طول دوره کشت بر خوردار است. پرورش و تولید قارچ صدفی پیچیدگی خاصی نداشته و با رعایت چند نکته کلیدی می توان به راحتی در یک محیط کشت مناسب مثل زیرزمین خانه در حد مصرف افراد اقدام به پرورش آن کرد. ولی از دید اقتصادی چون بازار خوبی نسبت به قارچ دکمه ای نداشته و پیوسته قیمت آن در حال نوسانات شدیدی است می توان گفت توجیه اقتصادی مطلوبی نداشته و تقریباً مایوس کننده است. یکی از عواملی که به شدت در این امر دخیل است کوتاه بودن طول زمان انبار داری قارچ های صدفی می باشد در نتیجه شما مجبور خواهید بود با هر قیمت پیشنهادی از جانب خریدار موافقت نمایید.

برخلاف قارچ صدفی قارچ دکمه ای را نمی توان به راحتی تولید کرد و به توجیه اقتصادی رساند. در این امر چندین عامل مختلف دخالت دارند. در هر دو حالت (پرورش قارچ صدفی و دکمه ای) ما بایا یک بستر مناسب که در اصطلاح به آن کمپوست می گویند فراهم کنیم. مواد اصلی تشکیل دهنده کمپوست برای تولید قارچ عبارتند از کاه و کلش گندم یا ... - کودهای دامی و شیمیایی - موادی که باعث چسبندگی در کمپوست می شوند مانند سلاس و موادی جهت تامین نیاز غذایی در طول دوره کشت و ... در مورد قارچ صدفی این امر بسیار ساده است و به راحتی در حجم کوچک هم قابل تهیه است ولی قارچ دکمه ای هم مراحل طولانی تر و مشکل تری داشته و هم در حجم پایین به راحتی قابل کشت نبوده چرا که به تجهیزات خاصی نیاز دارد که باید مراحل مختلف تخمیر با دقت بالایی در آن صورت گیرد.